

DiBK
post@dibk.no

Vår dato 13.05.2015
Deres dato 16.02.2015
Vår referanse
Deres referanse 15/1311

Sak: 15/1311 – høring nye energikrav til bygg

Det vises til høringsnotat av 16. februar gjeldene nye energikrav i bygg – Forslag til endringer i tekniske krav til byggverk av 26. 2010 nr. 489.

Byggmesterforbundet er tilsluttet Byggenæringens Landsforening (BNL) og har deltatt i arbeidet med å utarbeide felles hørings svar fra BNL. I tillegg til at vi gir vår tilslutning til dette vil vi nedenfor fremkomme med noen tilleggsmerknader.

Bakgrunn for nye energikrav

I høringsnotatet vises det til at byggsektoren står for om lag 40 % av energibruken i Norge. Videre til Sundvolden-erklæringen hvor "regjeringen vil føre en offensiv klimapolitikk og forsterke klimaforliket". Gjennom klimaforliket (Innst. S. 390, 2011-2012) sluttet Stortinget seg til at energikravene i byggt teknisk forskrift (TEK10) skal skjerpes til passivhusnivå i 2015 og nesten nullenerginivå i 2020. I denne sammenheng vil Byggmesterforbundet fokusere på:

- Det totale klimaregnskapet for hele tiltaket
- Eksisterende bygg

Det totale klimaregnskap for hele tiltaket

Byggmesterforbundet er undrende til at det i forslaget kun fokuseres på byggets driftsfase, da utslippet knyttet til produksjon for å bygge er om lag tilsvarende klimagassutslippet fra energibruken i hele byggets levetid. For at klimasatsningene i byggsektoren skal kunne være bærekraftig og innenfor de overordnede politiske føringer i klimaforliket, mener Byggmesterforbundet det er avgjørende at man må ha energimål for hele byggets livsløp (produksjon, materialvalg, transport og destruksjon).

Det er mulig å beregne klimagassutslipp fra bygg over livsløpet, men det mangler standardiserte metoder for dette. Byggmesterforbundet mener myndighetene har ansvar for å initiere i denne sammenheng slik at hele næringen får enkle verktøy til denne delen av klimautfordringen i byggsektoren.

Eksisterende bygg

Når de politiske myndigheter med rette setter fokus på klimautfordringene i byggsektoren er det etter vår oppfatning nødvendig å se hele bygningsmassen i sammenheng. Det konstateres at de fleste bygg som vil påvirke klimaet de kommende tiårene, allerede er bygd. Byggmesterforbundet støtter hovedtrekkene i myndighetenes arbeide for å bygge ytterligere energieffektive nye bygg, men etterlyser fokus på hele bygningsmassen. Endringsforslagene omfatter 1 – 2 % av bygningsmassen årlig og de foreslåtte endringene gir for stor belastning på nybygg.

Det er tidligere fastslått at det store energisparepotensialet i eksisterende bygningsmasse er bygg fra 1960-, 70- og 80-tallet. Skal klimasatsningen i byggsektoren tas på alvor må det derfor settes inn politikk for å oppnå gevinster der hvor det er mest kost-/nytteverdi. Dette både i forhold til klimaeffekt og økonomisk avkastning.

Energisparingspotensialet krever fokus fra myndighetene gjennom byggeregler.

Byggmesterforbundet viser til at det ved flere anledninger fra vår side er foreslått forskriftsendringer gjeldende tekniske krav og ikke minst, krav til kompetanse. For å sikre at dette kan gjennomføres uten unødig byråkrati minner Byggmesterforbundet om forslaget i byggenæringens rapport "Enkelt og være seriøs".

Ytterligere må det stimuleres til oppgradering av bygg fra denne perioden ved arbeider på klimaskallet gjennom økonomiske virkemidler som tilskuddsordninger eller eventuelt et ROT-fradrag vinklet mot energieffektivisering.

Uten å fokusere på eksisterende bygg, sikre energikvalitet ved oppgradering og kompetanse i arbeidene mener Byggmesterforbundet at politikken på dette feltet ikke er helhetlig. Man vil ikke få de nødvendige klimagevinster i sektoren.

Pkt. 2.2.2 Kravsinnretning – rammekrav blir hovedinnretningen, tiltaksmodell fjernes

Tiltaksmodellen brukes av svært mange, er godt kjent og akseptert og må videreføres. Det er svært viktig at ansvarlig foretak selv kan velge preaksepterte ytelser og omfordele mellom disse.

Byggmesterforbundet viser til BNLs høringsbrev hvor de understreker betydningen av å beholde tiltaksmodellen, og da særlig innenfor segmentet småhus. Forslaget innebærer ikke en forenkling, gir merkostnader ved prosjektering, har ingen klimaeffekt og vil skape usikkerhet om hvilke faktagrunnlag som vil bli lagt til grunn i det enkelte tiltak.

Pkt. 2.2.3 Kravsnivå – energiltak som er lagt til grunn for skjerpet energiramme

Byggmesterforbundet viser til at man i forslaget ser bort fra problemstillingen for mindre bygg hvor man har for lite gulvareal til å fordele mot øvrige konstruksjonsdeler. Det er urimelig at småhus gis en ulempe selv om dette bygges med samme energieffektivitet som øvrige bygg.

Byggmesterforbundet viser til gjeldende bestemmelse i §14-4 Energirammer hvor det gis fratrekke for småhus og foreslår at denne bestemmelsen videreføres.

Videre vises det til at tallgrunnlaget for netto energibehovsberegning synes å være feil. På bakgrunn av dette kan det ikke stilles krav som forutsatt i høringen.

2.2.4 Tiltak på bygningskroppen som er lagt til grunn for ny energiramme

Økt isolering av gulv

U-verdien foreslås innskjerpet fra 0,15 W/m²K til U-verdi 0,10 W/ m²K. For å få plass til den ekstra isolasjonen, kreves fjerning av betydelige mengder ekstra grunnmasser. Noe som krever store ressurser i form av grunnarbeider og transport, i tillegg til produksjon og transport av ekstra tilført isolasjon. Byggmesterforbundet kan derfor ikke se at forslaget kan føre til reduksjon av klimagassutslipp.

Lavere lekkasjetall (økt tetthet)

Byggmesterforbundet mener at tetthetskrav må tilpasses et nivå som kan brukes på alle bygg uavhengig av arkitektonisk utforming. Videre mener Byggmesterforbundet at en skjerping av tetthetskravene slik det foreslås ikke har vesentlig klimaeffekt.

Byggmesterforbundet anmoder om at lekkasjetallet ved 50 Pa settes til 1,5 luftvekslinger pr. time med maks lekkasjetall på 2,0 luftvekslinger pr. time.

Pkt. 2.4.3 Fleksible varmesystemer for bygg over 1 000 m²

Byggmesterforbundet er tilfreds med at kravet til energiforsyning er endret, men ønsker at kravet til fleksible varmesystemer heves ytterligere utover forslaget på 1 000 m². Begrunnelsen for dette er det lave energibehovet i moderne bygg og de betydelige kostnadene ved å oppfylle energikravene på klimakonstruksjonen. Vi kan ikke se at det hverken av hensyn til miljø, energiforbruk og byggekostnader er grunnlag for at grensen settes så lavt som ved 1 000 m².

2.4.4 Krav om skorstein i småhus

Byggmesterforbundet er enig i betraktningene knyttet til at bioenergi, og spesielt ved, er en viktig energibærer som vi har god tilgang på i Norge. Videre at det er en forutsetning for å benytte dette til oppvarming i boliger, at boligen har pipeløp (skorstein) samt tilgang på en god og effektiv ovn eller lukket ildsted.

Derfor er Byggmesterforbundet undrende til at det i forslaget kun stilles krav til skorstein, men ikke lukket ildsted. Etablering av pipe uten krav til lukket ildsted er et tilbakeskritt i sammenheng med energieffektivisering. Installering av pipeløp i seg selv medfører et betydelig energitap gjennom merforbruk av energi, kulderas og luftlekkasje.

Byggmesterforbundet anbefaler derfor at kravene i TEK10 videreføres.

2.5.1 Bygninger med laftede yttervegger

Byggmesterforbundet viser til BNLs hørings svar. Videre kan vi opplyse om at vi har fått et betydelig antall henvendelser fra bedrifter i denne delen av næringen. De er sterkt undrende til at man med henvisning til energieffektivitet, etter vår oppfatning basert på feilaktige forutsetninger, med dette forslaget vil fjerne grunnlaget for laftebygg, som en viktig del av vår byggetradisjon og kulturarv.

For laftede bygg legges det i forslaget opp til unntaksregler kun for fritidsbolig under 150 m². At unntaket ikke lenger skal gjelde laftede boliger og andre bygg over 150 m² vil ekskludere store deler av bransjen.

Ved å stille konkrete krav til energiforbruk også for de største laftede bygninger kan man med alternative løsninger unngå at en anerkjent og tradisjonell byggestil ekskluderes for fremtiden. Vi viser her til BNLs forslag hvor dette anbefales løst som følger:

- a. Krav om 10" tømmer (25 cm)
- b. Strengere krav på deler av klimaskallet som er uavhengig av byggeskikk (tak/gulv/vinduer/dører)
- c. Fleksible og klimavennlige varmesystemer

Videre er Byggmesterforbundet kjent med at enkeltforetak i bransjen vil avgi egne hørings svar hvor det ytterligere redegjøres for problemstillingene, herunder feil forutsetninger i DiBKs forslag, og løsninger som sikrer fortsatt bygging med laft i prosjekter over 150 m².

2.5.2 Unntak for bygninger under 70 m²

Byggmesterforbundet viser til at det her er foreslått unntak for at frittstående bygg <70 m² unntas fra forskriftskravene, og skal således ikke oppfylle minstekrav. Vi viser her til BNLs høringsbrev hvor det uttrykkes at dette er et unødvendig stort areal å kreve unntak for. Vi foreslår at eksisterende arealgrense isteden økes <30 m² til <50 m².

2.5.3 Unntak for fritidsboliger med en boenhet under 150m² og 70m²

Under dette punktet er Byggmesterforbundet uenig i den delen av forslaget som gjelder fritidsboliger under 70 m². Dette fordi arealet er relatert til BRA og at forslaget også innebærer at det overhodet ikke stilles energikrav til disse byggene.

Etter vår oppfatning vil forslaget ha som konsekvens økt energibehov og -bruk. Siden BRA-arealet er hele 70 m² mener vi det ikke vil være et insentiv til å bygge mer arealeffektive fritidsboliger. Store deler av det som bygges i dag av fritidsboliger er innenfor dette segmentet, og med

energibruk ved helårlig oppvarming. På denne bakgrunn anbefaler Byggmesterforbundet at unntaket videreføres slik det fremkommer av TEK10 og kun gjelder fritidsboliger under 50 m².

Med vennlig hilsen

Byggmesterforbundet

Frank Ivar Andersen
Daglig leder

Jens Morten Søreide
Fagkonsulent